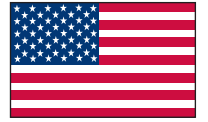

ČACHROVSKÉ ZPRÁVY

Cesta k osvobození Čachrova armádou USA 1945

Počátkem května již bylo zřejmé, že na osvobození se nebude dlouho čekat. Nikdo na Čachrově nic nevěděl o kapitulaci 11. pancéřové divize „von Wietersheim“ složené veliteli 90. pěší divize USA, která měla chránit Klatovsko. Přesto zde bylo mnoho německých fanatiků, členů SS, mladíků z hitlerjugend nebo volkssturmu, kteří s kapitulací nesouhlasili a nadále za říši bojovali. Jeden z posledních příkazů velitele Gestapa Klatovy Heinricha Wilkenhofferera nařizoval všem členům NSDAP, SA i Volkssturmu zničit své průkazy a osvědčení, aby zametli stopy po spolupráci s Němci.

Nesmyslná byla akce nacistických kadetů na Zhůří, kdy 4. května v léčce postříleli 10 vojáků z 357. pěšího pluku. Odplata na sebe nenechala dlouho čekat a následným útokem bylo Zhůří dobyto. Padlo zde 24 kadetů a 76 bylo zajato. Rovněž nesmyslná byla toho dne i obrana záseku a zátarasu u serpentín nad Zejbištem. Příslušníci zdejšího Volksturmu Seewiesen a Svinná pod vedením zugeführera (poručíka) Pavla Schmerlera a gruppenführera (šikovatele) Josefa Schreineru o síle 20 mužů spolu s několika SS many střelbou a pancéřovými pěstmi zničili obrněný transportér a velitelský jeep 2. průzkumné čety. Vojín Buttron a Ashley v boji padli a seržant Correl a vojín Hancock byli těžce zraněni, velel jim poručík Capawella. Až po příchodu US posíl je kolegové z léčky vysekali a stáhli se zpátky k Starému Brunstu.

Následující den opět Volksturm Seewiesen chtěl zabránit u zátarasů v postupu armádě USA, ale v té době již bez podpory členů SS, kteří zmizeli. Pohružka zničení „obránčů“ u zátarasu, ale i Zejbiše zabrala a obránči se rozutekli domů. Čelo 359. pěšího pluku postupovalo k Čachrovu a v lesním úseku u záseku nad Jesením na ně čekali „místní hrdinní“ obránči z Volksturmu Gessen a Broden, pod vedením šikovatelů Marxe a Kollrosse. Varovné rány do zátarasu z obrněného vozidla M8 je zcela spolehlivě rozehnaly domů. Silnice na protektorátní hranici pro průzkumnou jednotku 359. pěšího pluku byla volná. Jesení, kterým opatrně projížděli, je „vítalo“ vyvěšenými bílými vlajkami a obránči přechodu mezi říší a protektorátem na kunkovickém rozcestí se vzdali bez odporu.

Na Čachrově velitel četnické stanice Rudolf Komárek vyhlásil okolo půl druhé 5. května převzetí moci a místní hasiči pod jeho

dozorem převzali od Julia Živného schované pušky a prováděli strážní službu. Na poště a četnické stanici i některých staveních byly vyvěšeny československé vlajky. Četníci spolu s hasiči chtěli zajistit německý lazaret a odzbrojit mladíky z hitlerjugend, ale ti se odmítli nevojenské složce podřídit. V té době již US armáda stála na protektorátní hranici a připravovala se na postup do vnitrozemí. Komárek z obavy, aby nedošlo ke zbytečným ztrátám, ať již vinou ozbrojených mladíků z hitlerjugend či vojáků v lazaretu, nebo nedorozuměním s postupující armádou USA, odebral pušky hasičům a uložil je na četnické stanici. Vzápětí okolo 15.30 přijela první vozidla 359. pěšího pluku 3. armády USA na Čachrov a nastalo srdečné vítání členů osvoboditelů. Čachrov byl pro osvoboditele první českou osadou, kde je nevítky bílé vlajky, ale nadšení občané.

V hostinci „U Chalupských“ se ubytovalo velitelství 359. pěšího pluku a velitel kpt. John R. Lynch nařídil chránit boční cesty vedoucí na Čachrov a průzkumníci obratem propátrali a zabezpečili Bradné a Křepice. Volksturm Broden i se svým velitelem se ani neukázal, naopak v osadě vyvěsili bílé vlajky. Pod Suliperkem zajistila US armáda obrněným transportérem a tankem silnici na Nemilkov. Došlo i k zajištění odzbrojení mladíků z hitlerjugend a stráž z vojenského lazaretu v měšťanské škole.

V podvečer okolo 17 hod. dojel na Čachrov ozdobený jeep s československou vlajkou řízený četařem Pavlíkem z Plzně. Jednal s kpt. John R. Lynchem v hostinci „U Chalupských“ a žádal o rychlý postup 359. pěšího pluku na pomoc povstale Plzni. Bohužel rozkazy, které měl kapitán k dispozici, nařizovaly pro tento den zastavení postupu u Klatov, především z obav, aby nedošlo ke vzájemné kolizi s 2. pěší divizí postupující od Kdyně. Toho dne se dočkalo osvobození Březí, Strážov, Hořákov, Běšiny, Neznašovy, Vrhavče, a čelo 90. pěší divize se zastavilo na okraji Klatov za Luby. V Radinovech ve škole se ubytovala 2. rota 359. pěšího pluku i s vojákem Tomem Ingramem, který v r. 2015 zavítal spolu s Vernonem Schmidtem z 357. pěšího pluku na oslavy osvobození Čachrova.

Další postup 90. pěší divize byl určen směrem na Velhartice, Kolínec a Plánicko. Velitelství 359. pěšího pluku sídlilo na Čachrově a velitelství jednotlivých rot v Klatovech, Radinovech a Kolinci. Plukovní tiskárna, součást velitelství rot, vydala na Čachrově 7. května 1945 bulletin informující o světových i plukovních událostech. V záhlaví vydaného „CARRY ON“ č. 226 je uvedeno – Combat Team 359. – Somewhere in Czechoslovakia, Monday 7 May 1945 (bojový tým 359 – vydáno někde v Československu, pondělí 7. května 1945).

Pokračovalo zatýkání vojáků wehrmachtu a jejich zajištění v sále hostince i v budově České školy. Odebrané zbraně byly soustředěny na dvoře hostince „U Chalupských“, poté přejeté tankem. Hned následující den, 6. května, byli němečtí vojáci transportováni do zajetí do kasáren v Janovicích a Klatovech. Na Čachrově zůstal jen německý vojenský lazaret a v německé škole asi 70 odzbrojených drzých výrostků hitlerjugend. Hitlerjugend, označení na rukávu bílou páskou, se pod dozorem četníků a vojáků US účastnili odklízecích prací a úklidu na Čachrově a blízkém okolí. To se jim samozřejmě nelíbilo, neb tato „ponižující činnost“ neodpovídala jejich nadřazené nacionální výchově, a tak jedné noci všichni zmizeli do říše.

Trafikant Aleš Ouřada, zdatný obchodník, tak jako mnoho jiných, získal směnou od amerických vojáků vedle potravin, cigaret i kulovnic, náboje a několik granátů. Nový národní výbor se ustavil 6. května a obměněn byl již 12. května. Starostou nadále zůstával Karel Koubek z č. 22, který byl v úřadu nepřetržitě od r. 1931, s krátkou výjimkou, kdy jej zastupoval obuvník Ouda z č. 38.

Slavnost rozloučení s osvoboditeli začala 13. května dopolední mší v kostele sv. Václava a pokračovala ve 3 hod. odpoledne průvodem za účasti velitelství rot 359. pěšího pluku 90. divize, hasičů Čachrov, Chvalšovice, četníků, národního výboru a školních

dítek. Nad Čachrovem několikrát přelétla letka hloubkařů P 47 Thunderboltů, zdravící slavnost. Průvod skončil u hasičské zbrojnice, kde byly předneseny nezbytné slavnostní a děkovné projevy. Podle rozkazu se 90. pěší divize přesunula do Sulzbach-Rosenbergu k odpočinku a doplnění, aby se připravila k přesunu na dálný východ k boji s Japonci. Ale k tomu již nedošlo. Osvoboditelé Čachrova z 90. pěší divize bojovali pod znakem , to znamená „Tough Ombres – Tvrdí hoši“ a rekrutovali se ze států USA Texas (T) a Oklahoma (O).

Co tomu předcházelo na Čachrovsku

Nástupem Hitlera k moci se pomalu začaly měnit i dosud klidné poměry na Šumavě a tím i na Čachrovsku. Prvním takovým plíživým varováním byly výsledky voleb v roce 1936, kdy v tehdy samostatné obci Jesení, Bradné, Onen Svět a Křepice bylo odevzdáno henleinovcům 72 hlasů oproti tomu na Čachrově 6 a v Březí 9. Jednoznačné vítězství henleinovci získali na Zejbiši a Svinné.

Vydáním zákona o obraně státu došlo k posílení četnických stanic v Čachrově a Zejbiši a spolu s finanční stráží vznikly jednotky přímé obrany hranice, tzv. Stráž obrany státu – S.O.S. Obrana příhraničí měla posílit výstavbou pevnůstek, ale Čachrovsko se přímo nedotkla, nejbližší objekty byly vybudovány u Vrhavče a nad Nemilkovem. Pro naše okolí byl zpracován pouze plán pro případ ohrožení, stavěním tzv. záseků nejen na hlavní silnici do Železné Rudy, ale i lesních cestách.

V té době zpravodajskou činnost proti Československu řídily z Německa tzv. Abwehrstelle (A.St), které byly zřízeny v každém vojenském okrese (Wehrkreis). V našem prostoru to byla A.St.XIII se sídlem v Norimberku, která měla v blízkosti čs. hranice další předsunuté místní stanice, z nichž ta ve Zwieselu řídila pohraniční agenturní síť na Klatovsku a Sušicku. Agenti získávali informátory a důvěrníky z místních henleinovců a jako vše v Německu mělo i zde svůj systém – informátor Abwehru (V-Leute), jemu podřízený důvěrník (V-Mann). V nejbližším okolí byli informátory v Zejbiši (řezník Weinfurter Karl), hospodská na St. Brunstu (Anna Oswaldová), na Svinné (Paul Schmerler, Josef Schreiner), hospodští v Jesení (Maxmilián Rohrbacher), na Onom Světě (Venzl Marx), důvěrníky pak byli m.j. hospodští v Bradném (Johann Kollros), v Křepicích (Johann Hasenöhr), na Čachrově (obchodnice Marie Kleinertová). O jejich činnosti Československé obranné zpravodajství vědělo, ale tehdejší „smířlivá státní politika“ nařizovala tyto jen sledovat.

Poražení Lípy Svobody v noci z 30. na 1. května 1938 v Železné Rudě ordnery předznamenalo přechod od slovních útoků k hrdiným henleinovským činům na vše co bylo spojováno s republikou. Je zřejmé, že i mezi německými obyvateli pohraničí byli různé názory a osobní skrytá nevraživost a tuto si vzájemně řešili a ventilovali přes státní orgány. Vyhlášení částečné mobilizace dne 20. května 1938 vedle nástupu S.O.S. a vojska k ohroženým hranicím, zavedlo i zvláštní podmínky pro dotčená území a bohužel i těchto podmínek využili někteří obyvatelé k řešení svých sousedských sporů, často nevybíravými způsoby.

Po vyhlášení částečné mobilizace si „sousedé“ z Bradného povídali 22. května cestou na bohoslužby do čachrovského kostela a jeden z nich pronesl: „Slyšel jsem, že někde na hranicích přešel celý pluk vojska do Německa.“ A poté i: „V lese u Nemilkova je vojsko již tři dny a nedostalo nic najíst. Je to hanba, musí je živit z velkostatku Schreinerova mlékem.“ Obě tyto nepravdivé zprávy se šířily po Bradném a udání od 10 (!!!) místních lidí řešila četnická stanice Čachrov a autor výroků Karel Hasenöhr z č. 14 byl 25. května v 11 hod. zatčen pro šíření poplaš-

ných zpráv a dodán ve 14 hod. do věznice Krajského soudu v Klatovech. Tam byl následně i odsouzen. Z četnické stanice šla hlášení Odboče zpravodajské ústředny v Plzni a zpravodajskému důstojníku 35. pěšího pluku v Klatovech.

Jak byli ovlivněni propagandou z Německa místní Němci dosvědčuje příhoda z hospody „Na Štoudni“ v Hořákově. V sobotu 21. května se cestou od vlaku z Běšin do Jesení Josef Kollross (člen SdP) stavěl v hostinci, kde po vypití asi 5 piv stoupla jeho agresivita a dostal se do slovní potyčky s hospodářem Matějem Hrachem z Hořákova-Spolky. Přeli se o opatření zavedené ČSR, spojené s částečnou mobilizací a pak na Hrachy vykřikl: „Ty budeš jednou rád, když Tě jednou Hitler přijme.“ Pak ještě dodal: „Já se na republiku vyseru, kdybych dostal povolání na vojnu, nikam nepůjdu, nikdo mi neporučí, dejte nám, co nám patří, my Němci jsme utiskováni, nemáme žádná práva, a když dostaneme, co nám náleží, bude dobře.“ Protože debata přesáhla „dobré mravy“ vykázal hostinský Josef Jiřík Kollrosse z hostince. Následovalo vyšetřování vrchním strážmistrem Josefem Müllerem z četnické stanice Běšiny, které vše potvrdilo a 3. června šla závěrečná zpráva na státní zastupitelství Klatovy, kam poté putoval i Kollross. Hlášení z četnické stanice šlo opět na zpravodajské ústředny.

Odvoláním částečné mobilizace 13. 6. 1938 se během léta poměry vrátily do normálu, ale všude bylo cítit napětí a docházelo k různým

drobným, především slovními potyčkami. V červenci a srpnu zde působil ženíjní prapor „zákopníků“, který připravoval záseky a zátarasu na silnici až k Železně Rudě. Se zahájením nového školního roku byla na Čachrově otevřena nová budova měšťanské školy,

ale to byla na dlouhou dobu jediná příjemná zpráva.

Útočné projevy Hitlera na zářijovém sjezdu NSDAP v Norimberku 12. září 1938 večer na adresu prezidenta Beneše a Československa... Nebudu již snášet další útlak německých soukmenovců v Československu! Takhle to již dál nepůjde!... Smířlivostí se neusmíří tak nesmiřitelný nepřítel, jako jsou Češi... Utrpení sudetských Němců je nevysslovné.

Projevy zaktivizovaly bojůvky SdP a zahájily „Henleinovské povstání“, i když je pravda, že v okolí Čachrova kromě slovních napadání nedocházelo k násilnostem. Smůlu měl ale zdejší farář a děkan vdp. Josef Zahrádka, který přišel na uvolněnou čachrovskou faru 1. září 1938 ze Srb na Horšovskotýnsku, kde sloužil od r. 1900. V těchto pohnutých dnech se vrátil do Srbů vyřizovat farní záležitosti, bohužel i tam bojůvky ordnerů přepadávaly vše, co souviselo s Československem. Útoky neunikla ani fara v Srbech a náhodou tam dlicího faráře Josefa Zahrádka bez zábran pozdě večer 12. září zmlátili a celou faru vyplnili. Mezi násilníky bohužel byli i někteří „jeho“ bývalí farníci... Nevděk světem vládne.

Zákazem SdP a vydáním zatykačů na jejich představitele 15. září 1938 celá řada dalších občanů německé národnosti utekla za hranice a mnozí vstoupili do bojůvek freikorpsu. Bohužel do Německa uprchl dne 14. září i hořákovský statkář hrabě Vojtěch Schönborn, který dle četnických zpráv usiloval o připojení Hořákova i Břeží k říši. Toho dne se přestalo vyučovat ve zdejší německé škole, neboť do říše utekl i učitel B. Alferi.

Zprávy o pohybu a vzniku nových jednotek S.O.S., rozmístění ČS vojska i o budování zátarasů ženisty na silnicích a cestách podávali zdejší informátoři a jejich pomocníci do Německa. Stráž obrany státu Čachrov pod vedením četníka praporčíka Karla Reithara byla opět povolána do služby dne 12. září a sídlila v české škole, kde byla četnická stanice. Členy byli místní občané s vojenským výcvikem – Karel Hinz, Fr. Huspek, Karel Furbacher, Fr. Krásný, Em. Duda, Rudolf Vojáček, Ruppert Marx, Stan. Císař, Josef Jůza a z Břeží Karel Beneš, Václav Kollross, Josef Denk. Místní S.O.S. pomáhala budovat silniční záseky a zátarasu, měla dohled nad státní silnicí k Železně Rudě a od 20. září se podílela strážní službou na zajišťování zátarasů u Nového Brunstu.

Události v Železně Rudě měly dopad i na Čachrovsko. Co se tam stalo? Dne 22. září v Alžbětíně přepadla bojůvka freikorpsu nádraží, zadržela 21 železničářů a osazenstvo vlakových pošt č. 341, 342 a do Německa bylo odvezeno i 5 lokomotiv. Poté přepadli celníci a po

boji v Železně Rudě přinutili jednotky S.O.S. ustoupit až na Nový Brunst. Přitom se železničáři Františku Růžičkovi podařilo uniknout a dostat se s pomocí S.O.S. až na Čachrov, kam byl dopraven i zraněný četnický strážmistr Jan Mareš. Ordneři na nádraží v Alžbětíně drželi v zajetí celkem 49 českých železničářů, poštovních a státních zaměstnanců. Zajatce prohledali, sepsali protokoly a vyhrožovali především bývalým legionářům a členům Sokola. Dvěma auty byli zajatci odvezeni do věznice v Deggendorfu, kde zadržené „nacionalisti“ po čtyřech do jedné cely. K jídlu dostali pouze hrachovou kaši a litr vody. Druhý den byli odvezeni do Norimberku a později do Eichstättu. Propuštěni byli až 15. října 1938.

Postovní úřad v Železně Rudě podle svědectví zde sloužícího telegrafního úředníka Julia Živného z Čachrova byl rovněž v ohrožení. Navíc v těchto pohnutých dobách byl v Klatovech hospitalizován přednosta pošty František Čihák a úřednice Anna Kučerová zůstala na úřadě sama a zastupovala přednostu. U telegrafu a telefonu střídavě sloužili Růžena Kydličková přes den a Julius Živný v noci. Protože nebylo v Železně Rudě od 12. září pro české občany bezpečno, přespávala Růžena Kydličková na úřadě a kolega Živný dojížděl z Čachrova. Tak jako každé ráno ve čtvrtek 22. září po službě Julius Živný odjel na motorce domů na Čachrov, kde bydlel u svého otce na poštovním úřadě. Během čtvrtka ordneři po přepadení nádraží a celnice v Alžbětíně posílení úspěchem, útočili na S.O.S. bránící Železnou Rudu, odkud obránce vytlačili až k zátarasům na Nový Brunst. S nimi stačila vedle dalších Čechů po poledni z pošty odejít i Anna Kučerová, bohužel telegrafistka zůstala na poštovním úřadě sama.

Ale nechme vyprávět pana Živného. „Po poledni když jsem si lehce odpočinul po noční službě, jsme s otcem diskutovali co dál, volala telefonem Růžena Kydličková celá zoufalá, že je na poště sama a bojí se. Sice je na poště klid, ale ticho prý je až hrozné. Poradil jsem jí, aby se pořádně zabarikádovovala, veškeré dokumenty, razítka, cennosti dala do poštovního pytle a čekala až pro ni přijedu. Když se sešerilo, nastartoval jsem motorku a vyjel do Železně Rudy. Na Gerlově Huti u zátarasu mne zastavila hlídka S.O.S., četník Rejthar, Furbacher a Denk s Hinzem, které jsem znal z Čachrova, mi radili, že nemám jeti dále, neb je to nebezpečné a Železná Ruda je obsazena ordneri. Podařilo se mi jej přesvědčit, že do Železně Rudy musím

„Po poledni když jsem si lehce odpočinul po noční službě, jsme s otcem diskutovali co dál, volala telefonem Růžena Kydličková celá zoufalá, že je na poště sama a bojí se. Sice je na poště klid, ale ticho prý je až hrozné. Poradil jsem jí, aby se pořádně zabarikádovovala, veškeré dokumenty, razítka, cennosti dala do poštovního pytle a čekala až pro ni přijedu. Když se sešerilo, nastartoval jsem motorku a vyjel do Železně Rudy. Na Gerlově Huti u zátarasu mne zastavila hlídka S.O.S., četník Rejthar, Furbacher a Denk s Hinzem, které jsem znal z Čachrova, mi radili, že nemám jeti dále, neb je to nebezpečné a Železná Ruda je obsazena ordneri. Podařilo se mi jej přesvědčit, že do Železně Rudy musím

stůj co stůj, abych odvezl naši telegrafní úřednici a veškeré listiny a dokumenty. Sjížděl jsem do Železné Rudy a u „Rohrbachra“ vypnul světla i motor a tiše sjížděl k poště, kde jsem zajel na zadní dvorek. V okolí pošty bylo ticho, nic se nehýbalo a ordneři hlučně slavili vítězství vybojované na S.O.S. v nedalekém hotelu. Zaklepal jsem na Růženu Kydličkovou, které chvíli trvalo, než odstranila u zadního vchodu zátarasy. Zdálo se mi to celou věčnost. Jen vyšla ven, popadl jsem poštovní pytel, Kydličková nasedla na motorku a já prudce vyrazil, abych stoupání na Gerlovu huť projel co nejrychleji. Hlídky S.O.S. nás na Gerlově huti radostně přivítala, odtud jsme již uklidněni a v poklidu dobře dojeli na Čachrov.“

Následující den zaútočili ordneři posilnění vítězstvím nad S.O.S. v Železné Rudě a Špičáku směrem od Nového Brunstu na zátarasy a záseky na Gerlově Huti. Čachrovská S.O.S. útok „bílých podkolenek“ zlikvidovala a ordneři z větší části sestavení ze zfanatizovaných mladíků ustoupili a bohužel šarvátku nepřežil mladý ordnerský útočník a další dva byli zraněni.

Napjatá situace v pohraničí a zákeřné útoky ordnerů vedly konečně k vyhlášení Mobilizace 23. září 1938 ve 22.00 hodin. Za 24 hodin byly u většiny vojenských útvarů prezentovány tři čtvrtiny povolovaných záložníků. Mobilizace povolala 18 ročníků I. zálohy a náhradní zálohy všech zbraní a služeb a dále část příslušníků II. zálohy – potřebných specialistů. Následující den vystřídalo konečně pravidelné vojsko jednotky S.O.S. a opět osvobodilo Železnou Rudu, Špičák i Alžbětín. Tím skončilo bojové nasazení čachrovské jednotky S.O.S. a byla přesunuta na Chodsko ke strážní a dozorcí službě.

Z nejbližšího okolí při mobilizaci na obranu Čs. republiky nenastoupili ke svým útvarům a raději uprchli do Německa záložní vojáci – Karel Häsenohrl – Bradné č. 14, Václav Denk – Bradné č. 16, Otto Marx – Jesení č. 13, Kolross Václav – Jesení č. 9, Antonín Schwöd – Jesení č. 22, Alois Tauschek – Jesení č. 14, Rupert Stöhr – Jesení č. 13, Rupert Kollross – Jesení č. 4, Jiří Rohrbacher – Němčice č. 10, Matěj Mundl – Němčice č. 5.

Mnichovská dohoda a zrada Francie a Anglie pak stanovila okupaci přhraničí i v okolí Čachrova v tzv. I.–V. pásmu. Dne 1. října 1938 ve 14 hod. překročil VII. Sbor wehrmachtu starou říšskou hranici a na vícero směrech začal obsazovat území Šumavy. „Vůdce dal rozkaz a wehrmacht nastoupil do akce! O tomto velkém činu osvobození od Čechů a návratu sudetoněmeckých bratrů pod ochranu německého meče podáváme svědectví o strhujících a bouřlivých poděkováních osvobozeného národa... Generál pěchoty rytíř von Schobert.

Styčnými důstojníky dohodnuté neutrální ochranné 2km pásmo na české straně končilo na silnici před poštovním úřadem Čachrov, kde byla pohraniční závora. Od 1. října 1938 zde vykonávalo službu odd. fin. stráže o 10 členech, velitelem byl vrchní inspektor Jelínek a celní úřad, pasová kontrola, tomu přednostoval vrchní inspektor Frant. Čechura. Obě složky sídlily v budově pošty. Četnická stanice Čachrov o 13 mužích sídlila v české škole, velel jí praporčík Karel Rejthar.

Okupace V. pásma, kam byly zařazeny i Svinná, Zejbiš, Christlhoff, Onen Svět a Křepice, proběhla 8. října 1938. Přesto překročilo říšskoněmecké auto „Kübelwagen“ se zakrytými čísly demarkační čáru u Onoho Světa, projelo Jesením, kde rozdávali „soukmenovcům“

chleba a cigarety a dojelo v 18.15 hod. až na Čachrov. U hraniční závoru bylo zastaveno velitelem četnické stanice Rejtharem. Hejtman Metzger od 5. divize wehrmachtu byl legitimován a musel odkřít i číslo auta – č. III-Z-17200. V autě měl větší množství chleba a cigaret, které nabízel, ale byl velitelem slušně odmítnut, nato se četnické hlídce omluvil a vrátil na Onen Svět.

Ze zabraných území na Železnorudsku byla přinucena odejít nebo utéct i celá řada úředníků i občanů. Ti, kteří nestačili odjet v evakuačním vlaku, putovali po silnici a prvním záchytným místem pro ně byl Čachrov. Ve zdejších školách, zámku, hostincích, staveních a used-

lostech se provizorně ubytovali, aby pokračovali do vnitrozemí.

Dne 17. října byla přechodně říšským vojskem obsazena obec Němčice s osadou Mladoticemi. Téhož večera pojednal štábní kapitán Anděl s oberst lejtнанtem Deutschem neoprávněné obsazení obce, který přislíbil jejich vyklizení. To

bylo následující den po jednání dodrženo a obec i osada byly německým vojskem 18. října vyklizeny. Současně bylo propuštěno šest občanů předešlý den večer v Němčicích na udání zatčených a přes noc jen lehce oděných na poli za vesnicí vojáky držených.

Dojednávalo se další, tzv. VI. okupační pásmo, a pro vytyčení nové hranice byl do hraniční komise jmenován poručík v záloze JUDr. Vladimír Horejc. Snaha obyvatel německé národnosti o připojení k říši z Jesení, Bradného a Němčic probíhala nevybíravými způsoby. Nejen že v petici poukazovali na výsledky posledního sčítání, ale skoro neuvěřitelné bylo chování obyvatel osady Skalka u Jesení. Manželka sedláka Josefa Kollrosse zamazala okna stavení blátem a stěžovala si při vytyčování nové hranice u hraniční komise, že jim to udělali Češi a že jsou jimi utiskováni a pronásledováni, proto se dožadují připojit osadu k říši. Zatím jim to nevyšlo, ale všeho dočasu.

Ustupování požadavků říše se projevilo ve vládním nařízení ze dne 18. října, kdy byl zrušen státní svátek 28. října a stal se obyčejným pracovním dnem. „Jest naléhavým příkazem doby, aby se každý této změně bezvýhradně podrobil a aby každý šel tento den za svou obvyklou prací, neboť tak vykoná nejlepší službu národu... Každé jiné počínání bude považováno za demonstraci a za veřejný odpor proti zákonnému předpisu a prospěchu národa a podle toho také bude co nejpřísněji stíháno.“

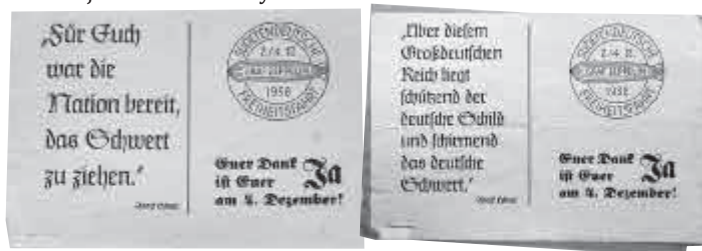
Rovněž tajným kódovaným rozkazem „Dalibor“ ze dne 17. října bylo povoleno vojenským velitelstvím Mikuláš, říšskému letectvu provádět snímkování z letedel nad zabraným územím Šumavy. Nad Čachrovem se vzápětí podle hlášení četnické stanice objevila „neznámá“ letadla již 18. října, 22. října a 7. listopadu...

Podle situačního hlášení četnické stanice Čachrov byla dne 29. října organizována „neznámým“ mužem z osady Bradné podpisová petice za připojení obce Jesení s osadou Bradné k říši. Na to v zápětí 10. listopadu vydal okresní hejtman v Železné Rudě vládní rada dr. Lippert strohé sdělení přednostovi okresního úřadu Klatovy, že dne 24. listopadu budou obec Jesení s osadou Bradné i Němčice připojeny k říši.

Toho dne bylo také německým vojskem zabráno VI. okupační pásmo a Jesení, Bradné, Skalka, Němčice s výjimkou Motlova dvora s pilou a Mladotic, připadly říši. Jak je v hlášení četnické stanice Čachrov uvedeno, při obsazování wehrmachtem je německé obyvatelstvo v Jesení, Bradném vítalo hudbou, zpěvem a střelbou z hmoždířů (legionáři v Bradném Ludvík Hrach a Jan Denk s rodinami plakali) a v Němčicích je rovněž nadšeně vítali. Nový zábor si vyžádal postavit hraniční závoru i na cestě do osady Bradné. Důvodem urychleného obsazení byly připravované volby v připojených územích k říši na 4. prosince. K propagaci doplňovacích voleb poslala říše nad zabraná území vzducholod' Graf

Zeppelin, ze které byly vyhazovány propagační a volební letáky. Některé z nich dopadly na české území tehdejší II. republiky, jak dokladuje hlášení četnických stanic.

Hrabě Schönborn se vrátil z říše do Hořákova 24. listopadu a četnická stanice Čachrov dostala za úkol zabezpečit jeho ochranu před možnými útoky na jeho osobu. Ale v té době již všude převažovala v náladě lidí apatie a navíc okresní klatovské zastupitelstvo navrhlo kooptovat hraběte, člena NSDAP do zastupitelstva, což se následně stalo.

Kunkovické rozcestí se stalo 1. prosince novou hranicí mezi Česko-Slovenskem a říší. Zde se odbývala celní a pasová kontrola a obci Čachrov vznikla povinnost postavit urychleně dřevěný objekt pro finance a celníky. Rovněž říše si zde postavila svůj montovaný dřevěný objekt. Hraniční závora u Bradného se střežila jen příležitostně, oficiálně museli chodit říšští občané Bradného a Křepic přes kunkovické rozcestí.

Definitivní hranice mezi říší a tzv. II. republikou Česko-Slovenskou na čachrovsku schválila následně tzv. Karlovarská arbitráž ve dnech 13. a 14. prosince, pod kterou jsou podepsáni Reinhard Heydrich vyslanec říše z Berlína, tajný říšský rada Ruidiger, říšský okresní hejtman z Železné Rudy vládní rada Dr. Lippert, okresní hejtman z Klatov Karel Weger.

Ještě 22. prosince 1945 žádal písemně poslanec a ředitel zemědělské školy v Klatovech František Machník (bývalý ministr obrany) okresního hejtmána Wegera o řešení osudu L. Hracha z Bradného, který se chtěl jakýmkoliv způsobem dostat do Čech... vím, že děláte všechno, abyste zájmy těchto našich českých nešťastníků obhájil, ale přesto vás na věc znovu upozorňuji... ale v Karlových Varech bylo již definitivně rozhodnuto.

Dohoda mezi říší a Česko-Slovenskem umožňovala navrácení osobního majetku lidem vyhnaným z okupovaného území, ale praxe byla zcela jiná. Dozorci finanční stráže Jaroslav Linhart a Karel Kratochvíl, kteří po odsunu sloužili a bydleli na Čachrově, žádali Oberlandrát Železná Ruda (dopisy z 8. a 12. ledna 1939) o navrácení věcí ze svých domácností z Železné Rudy. Dne 18. ledna obdrželi souhlas s podmínkou, že zařízení odvezou do 3 dnů a odvoz zajistí fy. Seidl z Markt Železná Ruda. Ve čtvrtek 20. ledna došlo k cestě obou dozorců na Železnou Rudu, ale jejich vybavení domácnosti bylo zčásti rozkradeno, takže v poloprázdném autě fy. Seidl přivezli jen něco málo šatstva a dvě malé skříňky, ostatní věci byly fuč... Obdobně dopadli i další žadatelé.

Za protektorátu

Počátkem roku 1939 začaly prosakovat zprávy o tom, že Němci chtějí obsadit i zbytek Česko-Slovenska. Již v průběhu měsíce února 1939 byla zahájena série protičeských provokací, které byly vyvolány českými Němci a nápadně připomínaly záříjové události. Jednotky wehrmachtu měly připraven plán „Märzwirbel“ k obsazení zbytku Česko-Slovenska a 13. března zaujaly výchozí postavení k útoku.

V Berlíně pod nátlakem Hitlera podepsal prezident Hácha nad ránem 15. března dohodu o postoupení českých zemí pod ochranu

nacistické říše, tak vznikl „Protektorát Čechy a Morava“. Jak obsazení probíhalo v Klatovech... dle zprávy z tisku... od 6. hodiny ranní vstupuje říšskoněmecké vojsko na půdu zemí koruny Svatováclavské... stalo se tak přesně v půl osmé, kdy do Klatov přijela od Nýrska rychlá jednotka... nato přijely další oddíly říšské branné moci, pak již přijížděly oddíly SA a Gestapa a polního četnictva. O 9.00 hod. podepsal velitel 35. pěšího pluku „Foligno“ plukovník Rudolf Bělín kapitulaci do rukou plukovníka Gollwitzera, velitele 41. pěšího pluku wehrmachtu v jeho provizorním štábu v hotelu Bílá růže. Odpovědně dirigovali polní četníci všechnu dopravu pravosměrně a ve 4 hodiny byly zaráženy tyče s nápisy „Rechts fahren! Jízda vpravo“.

Čachrovem projížděly první jednotky wehrmachtu za stálého sněžení okolo 10 hodiny, byť hranice byly nedaleko, ale nepříznivé počasí a plískanice dokázalo zpozdit i nastupující wehrmacht. To byl podnět pro Julia Živného urychleně schovat pod podlahu poštovní úřadovny 11 pušek i s náboji získaných „z nevidovaných zásob po zrušení místní jednotky S.O.S.“ s tichým souhlasem četnického praporčíka Rejthara. Úřadující poštovník Bytel o tom nevěděl.

Vznikem „Protektorátu Čechy a Morava“ 16. března 1939 nastal čas nových vyhlášek, nařízení a jedno z nich obsahovalo i velmi výhodný směnný kurz marky vůči koruně. Za jednu marku tak dostal německý voják deset korun, to z okupantů rázem udělalo boháče. Bohužel i na Čachrově obchodníci a hospodští k nelibosti místních obyvatel začali nenápadně zvyšovat ceny. Z přilehlých zabraných říšských vesnic Jesení, Bradné, Onen Svět, Zejbiše „zahraniční“ obyvatelé vlastní říšské marky sem docházeli výhodně nakupovat.

Organizace „Národní souručenství“, jejíž vznik okupační úřady povolily jako jedinou politickou stranu, se ustavila již v dubnu i na Čachrově. Ženám nebylo členství povoleno. Organizace zanikla s osvobozením v květnu 1945.

Na svátek sv. Anny proběhlo tradiční procesí ke kapličky sv. Anny za velké účasti poutníků, i když procesí přišla jen z okolních českých obcí. Ze zabraných vesnic došli pouze jednotliví obyvatelé, důvodem bylo „nacionální“ přifaření osad Jesení, Bradné, Křepice, Onen Svět a Christhof k Zejbišské faře a Němčic k Depolticím. Z mála dobrých zpráv bylo vysvěcení opravené kapličky Chvalšovice 15. srpna 1939 a otevření nového obecního domu na Čachrově. Do obecního domu se přestěhovala četnická stanice, z domu obuvníka Oudy i obecní

úřad. Srpnové protektorátní vyhlášky namířené proti židům se Čachrova v podstatě netýkaly, neb v té době již zde žádní židé nežili. Každé číslo popisné muselo koupit říšskou vlajku a tu na příkaz vyvěšovat – první nařídili okupanti po dobytí Varšavy. Nepříjemným

jevem zahájené války proti Polsku, bylo zavedení lístkového přidělového systému na potraviny 2. října, v prosinci 1939 pak i poukázek na textil a obuv. Okupační správa na volně prodávané zboží uvalila válečnou přírážku, takže ceny piva, vína, lihovin, tabáku stoupaly strmě vzhůru.

Postupný tlak okupantů na běžný život obyvatel i stoupající represe se nevyhnuly ani Čachrovu. Četnická stanice hlásila: Dne 13. října 1939 v 11.40 hod. byl důstojník NSDAP zatčen ředitel měšťanské školy Karel Brůha proto, že nepozdravil výstostný znak říše upevněný na autu a že úmyslně při přecházení mimo auto se odvrátil. Byl odvezen a následně odsouzen ke 14 dnům vězení.

Odsouzení mladíků za nepřístojnosti v kině ve Strážově: Četnická stanice Strážov – Při promítání Aktualit dne 12. listopadu 1939 večer v biografu Sokola ve Strážově počalo několik napilých mladíků z Čachrova hlasitěji kašlati a rámusiti, když na plátně promítán byl obraz říšského místopředsedu Konráda Henleina, jak promlouvá na Hradčanech.

Jak celý závažný incident vznikl? Dle výpovědi Stanislava Klimenta, čachrovští mladíci šli na filmové před-

stavení do Strážova a cestou se stavěli v hostinci ve Vítňi. Tam si dali, prý na další cestu, několik piv a pokračovali do Strážova. Po zakoupení biletek usedli a při zahájení promítání si ještě někteří z kamarádů museli odskočit na záchod. Když se vraceli na svá místa, tak dělali hluk a někteří i naráželi do sedadel. Návštěvníci bia i přítomný strážmistr J. Krýza je okřiklil, a tak se v poklidu usadili. Během promítání někteří z mladíků i já sám jsem usnul a více nemám co dodat. Po představení jsme v poklidu odešli domů na Čachrov.

Závěr vyšetřování a vynesení trest za nepřístojnosti v kině byl nekompromisní: Václav Malotín č. 11, Karel Rašek č. 38, Jan Boublerle č. 37, František Zahradka č. 44, Josef Rašek č. 38, Josef Švec č. 43, Svatopluk Brůha č. 4, Stanislav Kliment č. 40. byli odsouzeni na 14 dní do vězení, které okamžitě nastoupili a strážmistra Krýzu čekalo přeložení ze Strážova do Dolan a snížení služného na 3 měsíce o jednu třetinu.

Součástí postupného nátlaku na obyvatelstvo bylo i opatření do každé obce ke starostovi ustavit dohlížecí orgán, který na Čachrově vykonával spolu s dozorem nad celní a pasovou kontrolou despota Klimek. Na správu statku byl dosazen Josef Nágr, který se před vánoce proslavil výrokem – suché stromy v lese nechte vykácet, že se jednalo o zdravé modřiny mu museli hajní dlouho vysvětlovat.

V té době se Čachrovsko stalo střediskem zimního sportování a především svah na Šterneku a Pavlovský vrch „objevili“ plzeňští a klatovští sportovníci a pod svahem na „Stěpánkojc louce“ si postavili lyžařský útulek. Tu poté konali v době okupace celou řadu sportovních sjezdařských či běžeckých závodů. Na letní byt do Čachrova přijížděli a u Krýslů v č. 12 protektorátní léto několikrát trávili s rodinami malířů Cyril Bouda a básník Jaroslav Seifert. V průběhu léta organizovali učitelé Brůhovi pro zájemce malířské kurzy.

Důsledkem probíhajícího válčení v r. 1940 byla pro obec povinnost zavedení hlídek protivzdušné obrany a provádět kontrolu nočního zatemnění. Po pádu Francie musely jednotlivé domy dne 22. června 1940 opět vyvěsit říšské vlajky.

Na základě nařízení z 26. října 1940 se rušila celní a pasová kontrola a byly odstraněny závory na silnici k Železně Rudě a cestě do Bradného. Tím nastal prostor pro „volný“ obchod mezi protektorátem a říší s jednostrannou výhodností pro říšské sousedy.

Zatemňovací nařízení mělo vliv i na dobu konání vánoční půlnoční mše, která proběhla již o 4. hodině odpolední. Nebylo povoleno ani půlnoční vyzvánění. Bohužel již koncem listopadu byla uvařena poslední várka piva zdejšího zadluženého pivovaru, a tak místní mohli „Čachrovský světlozdroj“ naposled ochutnat na vánoce a na Silvestra. V únoru roku 1941 proběhla dražba pivovaru, který získal plzeňský Prazdroj, a tím se definitivně uzavřelo 560 let trvající

vaření piva na Čachrově. Dále se do místních hostinců dovážel pouze osvědčený Prazdroj.

Počátkem roku byl na místní zámecký statek dosazen nový nucený správce Josef Buchreithner z Rakous, bohužel nevedl si dobře a místní hospodáři museli doplňovat ze svého obci stanovené kvóty dodávek. Ani další opatření okupantů nepřinesla pro obyvatele nic pozitivního – 12. dubna zrušení Sokola, 28. června – zrušení Národní jednoty pošumavské. Ještě předtím bylo poslední představení divadelního sokolského spolku na Čachrově, nadále se občas konala ve škole pouze dětská představení. Oproti tomu v dobřemělickém hostinci pokračovala v „divadelnictví“ nikde neorganizovaná zdejší Dobřemělicko-Kunkovská divadelní společnost. Je neuvěřitelné, že poslední představení „Divotvorný hrnec“ sehráli ochotníci ještě

17. března 1945 pod režijním vedení dobřemělického ochotnického nadšence Ludvíka Janka.

22. června 1941 úřady slavnostně oznámily útok branné moci na tehdy ještě svého spojence Sovětský svaz a okupanti opět požadovali vyzdobit místní stavení říšskými vlajkami. Po nástupu nového protektora Reinharda Heydricha, který vyhlásil 28. září 1941 „Stanné právo“, začalo období perzekuce trvající do 19. ledna 1942. Na Čachrově byla zatčena manželka řídícího učitele Marie Wildová, ale pro nedostatek důkazů ji po 3 měsících propustili.

Ke konci roku 1941 byly v kostele sv. Václava při opravách prováděných fy. Jelínek Praha objeveny staré vzácné gotické kresby. Rok 1942 začal neobvykle tuhými mrazy a ani další vývoj pod taktovkou okupantů nepřinášel dobré zprávy. 5. března byl zatčen a odsouzen řídící učitel František Wildt pro údajný odboj (přežil tábory nucených prací a vrátil se 16. května 1945). 20. března byly z čachrovského kostela odvezeny a zrekvírovány dva kostelní zvony. Bylo to již po druhé, co válečným potřebám padly za obět i místní zvony. Jeden z nich nechal odlít a daroval kostelu sv. Václava v r. 1931 vrchní poštmistr Julius Živný. K 1. dubnu 1942 byla Kunkovická škola obsazena Kinderlandverschikungem (KLV), organizací, která pečovala o říšské děti z oblastí ohrožených leteckou válkou. Místní školní děti musely docházet na Čachrov, kam přešel i učitel Evžen Vařejka. Jeho zásluhou začaly školní dívky opět navciřovat a pořádat divadelní hry i pro veřejnost.

Druhé stanné právo následovalo po úspěšné operaci Antropoid a odstranění Reinharda Heydricha od 27. května až do 3. července 1942, během něhož byly vypáleny 10. června Lidice a 24. června Ležáky. První poprava odsouzených stanným soudem a schválená K. H. Frankem ve Spáleném lese u Lub u Klatov se konala 31. května a další popravy pak následovaly neprodleně.

Koncem července navštívil německou školu na Čachrově velitel policie a říšský sekretář K. H. Frank a za místní obyvatele jej přivítala Němka Karola Schödlbauerová a občerstvení pro pozvané věnovala Marie Kleinertová. Bohužel nejen v té době se k německé národnosti přihlásili i někteří další obyvatelé zdejšího okolí z Pozorky, Kunkovic a Chvalšovic.

Nedostatek pracovních sil v říši řešila od roku 1942 okupační správa nasazením na nucené práce do říše, kam odešli – Karel Kliment č. 40, Karel a Josef Raškové č. 38, Karel Kollros č. 39, Eduard Griffing č. 31, František Boublerle č. 37, Zdeněk Maršík č. 18, František Matějka č. 50, Josef Pressl, František a Josef Kollrosové (Kirgálové) z č. 40. Kromě toho byli nasazení v protektorátu Jan Kroupar, Otakar Brůha a Karel Švec.

Série zajímavých zpráv začala v listopadu 1942 „šeptandou“ šířenou poslechem zakázaného rádia Londýn o vylodění spojenců v severní Africe a počátkem února 1943 o kapitulaci wehrmachtu u Stalingradu. Další povzbudivou zprávou byla květnová porážka afrikakorpusu v Tunisku a v červenci vylodění spojenců na Sicílii a prohra wehrmachtu u Kurska. Ale do zlepšení poměrů v protektorátu bylo ještě daleko. Zpřísněním kontrol plnění předepsaných dodávek obilí, brambor, mléka, vajec a masa vykonávaných okupační správou se prováděly po jednotlivých hospodářských staveních. Zjištění zatajovaných zásob se tvrdě trestalo. Mnohým byly vyměřeny peněžité tresty (F. Matějka, J. Jiřík, V. Nauš), ale někteří (J. Jůza, K. Kolář) putovali do vězení. Za tajné mletí obilí pro potřeby zdejších lidí v elektrárně a ve mlýně „U Špičáků“ dostal pokutu Prokopec a mlynář Karel Heider byl odsouzen na 2 roky do káznice.

Bývalý farář na Čachrově děkan v. v. František Blahovec zemřel ve Volenicích dne 17. března 1943. Pro místní obyvatele během svého 15letého působení vykonal mnoho dobrého, ale vděku se příliš nedomáhal. Na jeho pohřeb místní farníci vypravili smuteční zájezd,

ale nepodařilo se ani autobus zcela zaplnit. Zajímavostí, se kterou se říše příliš nechlubila byla skutečnost, že dne 25. prosince 1943 poslala anglická bitevní loď „Duke of York“ ke dnu v Severním moři bitevní křižník „Schärnhorst“, na kterém zahynul i námořník Josef Weishäupl pocházející ze Zhůří č. 6.

Vyloděním spojenců v Normandii a úspěšný útok na „Západní val“ 6. června 1944 se říše opět nechlubila. O tom, že se v druhé vlně na pláži „Utah“ vylodila 90. pěší divize, jejíž součástí byl i 359. pěší pluk, který poté osvobodil Čachrov, se také nereferevalo. Podzim roku 1944 se vyznačoval postupným narůstáním provozu na zdejší silnici směrem do říše. Začínalo stěhování a útek okupantů a jejich

pomocníků i tzv. národních hostů, tj. běženců z dříve obsazených východních území. Na Čachrově KLV Lager zabral měšťanskou školu a pro zdejší žáky byly najaty prostory v hostinci u Boubelů. Od ledna 1945 přestaly místní děti chodit do školy vůbec a pouze jednou týdně si přicházely pro úkoly. Okupanti zabrali veškeré volné prostory ve zdejších hostincích i v české škole pro potřeby běženců. Navíc obec měla povinnost se o ně postarat a musela na své náklady zajistit jejich přepravu do říše přes Svatou Kateřinu. Silnice na Železnou Rudu byla přednostně určena k přepravám složek říšské branné moci. KLV Lager vystřídalo ve zdejších školách „Vorkomando letců“ a mladíci z hitlerjugend a do měšťanské školy umístili vojenský lazaret.

Říše aktivizovala v přilehlém zabraném území Volkssturm (domobranu) a členové začali s obnovou a stavěním záseků a zátarasů proti postupující armádě USA. Zvláště aktivně vystupovali členové NSDAP, SA a volkssturmu z Němčic, Zejbiše, Svinné, Onoho Světa, Jesení a Bradného. Byli to, jak dokládají hlášení v podstatě stejní lidé, kteří se zapojili už v r. 1938 do nepřátelských postojů k Československu. Že nebyli všichni v těchto pro říši pohnutých dobách k říši připojených území zcela loajální a byl jim milejší osobní prospěch, dokládá ketasení a pašování přísně sledovaných potravin a zboží do okupovaného území z protektorátu. Obchodnice M. Kleinertová z Čachrova spolu s hospodskými a členy NSDAP a volkssturmu v Bradném a Jesení, Onom Světě, Zejbiši a Starém Brunstu vybudovali obstojně fungující pašeráckou síť. Jenže zapoměli přizvat do kšeftu některé spolustraníky a sousedy, a tak se vše na udání provalilo. Šéf NSDAP hostinský M. Rohrbacher z Jesení se díky vrchnostenským stykům a dodávkám kamarádům do Zwieslu obhájil, obdobně i A. Oswaldová ze Starého Brunstu, ale hostinští ze Zejbiše a Bradného putovali do říšského vězení na 3 měsíce. Kleinertová zaplatila jen malou protektorátní pokutu.

Začátkem nového roku byli na stavbu zákopů na Moravě nasazeni František Krásný, Josef Matějka č. 28, Jaroslav Soušek č. 5, Josef Huspek č. 35, kteří se v dubnu vrátili domů. Také se na Čachrově skrývali utečenci z nuceně nasazených prací, kterým se povedlo ve zmatcích po náletech z říše utéct. Z čachrovských občanů se dříve vrátili, resp. z nasazení v říši utekli Zdeněk Maršík a Jan Kroupar a až do osvobození se tu schovávali. Čachrovem prošel 2. dubna „pochod smrti“ asi 80 žen směřující do Mauthausenu a díky neohroženému chování Jana Rendla z č. 52 a jeho manželky, jim mohli dát najíst a napít. Asi o týden později procházel obcí transport ruských zajatců, z něhož někteří zajatci utekli a místní je až do konce války ukrývali. Byli to Karel Fürbacher č. 21, J. Živný č. 50, Matějka č. 20, K. Šedlbauer č. 18, J. Rendl č. 52, F. Zahrádka č. 27 a na faře. Ve skladu ZKD skladník Oldřich Kašík schoval další 3 ruské zajatce a pikantností bylo, že dům patřil zuřivé nacistce Marii Kleinertové, která o tom neměla ani potuchy.

Letecký útok těžkých bombardérů B-24 Liberátorů na nádraží v Klatovech dne 20. dubna před polednem sledoval Josef Kollros (Havel) z č. 16 z pole na Šterneku: „Velká stříbrná letadla přilétla ve

dvou skupinách ve velké výšce a nad Klatovy několikrát zakroužila a pak z nich padaly malé kuličky, bomby. Dopady bomb jsem za Hůrkou přímo neviděl, zato výbuchy jsem dobře slyšel a následný stoupající černý kouř i viděl. Velmi jsem klatovské litoval...“. Kdyby tehdy věděl, co jej přistíjí den čeká.

V sobotu 21. dubna 1945 napadli hloubkaři pod Čachrovem vojenskou kolonu a několik aut poškodili, další vozidla se snažila ukrýt mezi staveními, což spojenečtí letci zpozorovali. Jedno z aut zajelo do stodoly Václava Nauše u č. 16 a hloubkaři stodolu rozstříleli a zapálili. Ta celá shořela. Střelbou hloubkařů byly poškozeny i střechy domů č. 25 a na půdě č. 22 musel starosta Karel Koubek uhasit zápalné střely. Zbytek vojenské kolony stačil dojet k „Puksajněm“, kde pod lesem v úkrytu útok hloubkařů přestál. Jenže této koloně nebylo souzeno v poklidu do říše dojet. Po skončeném útoku dojezdila kolona až na Starý Brunst, kde ji hloubkaři opět objevili a zcela rozstříleli. Tři vojáci byli zabiti a dalších osm nálet vážně zranil, takže je lapidušci museli převézt do provizorního lazaretu, který fungoval ve škole v Zejbiši, kde zraněním v následujících dnech tyto vojáci podlehli.

Další nálet hloubkařů proběhl u Čachrova 24. dubna. Opět došlo k rozstřílení vojenské kolony a tři vozy byly zapáleny. Střely hloubkařů poškodily střechy domů č. 7 „U Chalupských“ a č. 38 obuvníka Oudy. Došlo i ke změně taktiky utíkajících do říše, kdy se začali přepravovat v noci, zatímco přes den vyčkávali v úkrytech.

Za okupace byli z čachrovských rodáků zatčeni Josef Hofman z č. 45, úředník MD, zatčen 14. 1. 1943, zemřel v Osvětimi 1. 3. 1943, Julius Hofman č. 23, elektrotechnik, zatčen 11. 9. 1941, zastřelen na pochodu smrti 24. 4. 1945 Cham, Rudolf Kolář č. 25, strojní zámečnický, zatčen v lednu 1941, zemřel v Mauthausenu 4. 4. 1942, ale v době zatčení zde již nepůsobil. Při náletu na Prahu dne 14. února 1945 zahynuli z rodiny Mrázových roční dcerka Miluška a oba rodiče – Barunka a Miroslav. Barunka, rozená Janečková, pocházela z Čachrova č. 19.

Tak začal na Čachrově normální poválečný život. Vznikl i „oddíl Rudé Gardy“ vedený Huspekem a Krásným. Na veliteli četnické stanice R. Komárkovi si vynutili ponechání osobních zbraní, kterých sice bylo všude mnoho k dispozici, ale úřední povolení jim dodávalo vážnosti.

Dekrety presidenta republiky rušily veškeré nařízení a zákony vydané v době nesvobody. To je ale již na jiné povídání o místních událostech, opětném převlékání kabátů těch, co se hlásili k říši, konfiskaci majetku, vysídlení, odsunu a etnickým čistkám... Ale nezapomeňme, že z neznámých příčin se v posledních letech hojně rozebírá utrupení sudetských Němců v poválečné republice a za odsun, přičemž samotná válka a zejména předválečný teror se přehlíží a dějiny odsunutých jakoby začínaly až po 8. květnu 1945.

Foto s osvoboditeli před hostincem U Hoffmanů, v pozadí střecha Karla Koubka prostrřelená hloubkaři 21. 4. 1945

Osoby na fotu – civilní zleva: Jiřina Hinzová, Karel Hinz (hostinský), Marta Košíková (provdaná Kopelentová), Marie Psutková (provdaná Brůhová), Marie Brůhová (manželka Jaroslava Brůhy), Karel Brůha (v uniformě), Rudolf Psutka, Jirka Brůha (syn Jaroslava a Marie Brůhových), Jaroslav Brůha

Prameny a foto:

JirákJ.: Klatovsko pod nacistickým útlakem, Lakosil J., Svoboda T., Čermák L.: Souboj bez vítěze, Lášek R., Hříděl K.: Československé opevnění z let 1936–1938 na Šumavě, Se VII. sborem do šumavských Sudet, Státní archiv Klatovy, Plzeň, Nepomuk, archiv Muzea Klatovy, soukromé sbírky a archivy Brůha L., Grissing A. Norimberk, Jarošík V., Kynčl J., Ševčík J., Sádliková-Jakubčíková H., Stašek J., Štunc P., Zahrádka V.

Poděkování přátelům 4. obrněné divize Kasejovice

Zprávy vydal: Spolek ČZD Čachrov

Tisk: Typos, tiskařské závody, s.r.o., závod Klatovy

